

Public International Law
กฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีเมือง

อ. จตุภูมิ ภูมิบุญชู
อาจารย์ผู้สอน
Copyright ©2008
Updated 2011

**Immunities
from
jurisdiction of
states**

ประเด็นศึกษา

- ความหมาย
- กฎหมายที่ใช้บังคับ
- ชนิด/ประเภท
- ผลทางกฎหมาย

ความคุ้มกัน (Immunity)

- ความคุ้มกัน คือเป็นสถานะพิเศษที่จะไม่ต้องอยู่ภายใต้อำนาจหรือรับผลภัยบางอย่างตามกฎหมาย ในที่นี้ คือ ความคุ้มกันจากเขตอำนาจศาล และ ความคุ้มกันจากเขตอำนาจฝ่ายบริหาร

ประเภทของความคุ้มกัน

- Immunities of State
- Immunities of the State Representatives

Immunities : ความคุ้มกันที่ได้รับ

- ความคุ้มกันจากอำนาจอธิปไตยทางตุลาการ
- ความคุ้มกันจากอำนาจอธิปไตยทางบริหาร

State Immunities

ความคุ้มกันของรัฐ

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- United Nations Convention on Jurisdictional Immunities of States and Their Property 2004
- Customary international law

รัฐ ? Meaning

- (i) the State and its various organs of government;
- (ii) constituent units of a federal State or political subdivisions of the State, which are entitled to perform acts in the exercise of sovereign authority, and are acting in that capacity;

- (iii) agencies or instrumentalities of the State or other entities, to the extent that they are entitled to perform and are actually performing acts in the exercise of sovereign authority of the State;
- (iv) representatives of the State acting in that capacity

พัฒนาการทางด้านแนวความคิด
เรื่องความคุ้มกันของรัฐ

- Absolute Immunity
- Restrictive Immunity
 - Acta jure Imperi
 - Acta Jure Gestionis

ข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน
ที่ไม่สามารถอ้างความคุ้มกันได้

- สัญญาทางพาณิชย์ ข้อ 10
- สัญญาจ้างแรงงาน ข้อ 11
- การทำละเมิดบุคคลอื่น ข้อ 12
- กรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครองและการใช้ทรัพย์สิน ข้อ 13

ข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน ที่ไม่สามารถอ้างความคุ้มกันได้

- เรือของรัฐที่ใช้ในกิจการพาณิชย์ ข้อ 16
- คดีทรัพย์สินทางปัญญา ข้อ 14
- การเข้าร่วมในหุ้นส่วนหรือบริษัท ข้อ 15

สัญญาจ้างแรงงาน

- รัฐไม่อาจอ้างความคุ้มกันจากเขตอำนาจรัฐได้เมื่อมีข้อเท็จจริงว่าเป็นสัญญาจ้างที่สร้างขึ้นระหว่างรัฐกับปัจเจกบุคคลที่มีการปฏิบัติตามสัญญาจ้างแรงงานในเขตอำนาจของศาลที่มีเขตอำนาจ
- ข้อยกเว้น
 - เป็นสัญญาจ้างปัจเจกบุคคลเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 - เป็นสัญญาจ้างบุคคลมาเป็นตัวแทนทางการทูตตามอนุสัญญากรุงเวียนนา
 - เป็นสัญญาจ้างบุคคลมาเป็นคณะผู้แทนทางการทูตประจำองค์การระหว่างประเทศ

สัญญาจ้างแรงงาน

- เป็นสัญญาจ้างบุคคลมาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอื่นใดที่ได้ความคุ้มกัน
- เมื่อประเด็นพิพาทแห่งคดีเป็นเรื่องการรับสมัคร การต่อสัญญาจ้าง
- เมื่อประเด็นแห่งคดีเป็นเรื่องการสิ้นสุดของสัญญาจ้างที่การตัดสินใจเลิกจ้างตัดสินใจโดยประมุขของรัฐ ประมุขของรัฐบาล และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และประเด็นแห่งคดีเกี่ยวกับผลประโยชน์ด้านความมั่นคงของรัฐ
- ลูกจ้างเป็นสมาชิกของรัฐผู้จ้างในขณะที่มีการเริ่มคดี เว้นเสียแต่ลูกจ้างมีภูมิลำเนาถาวรในเขตอำนาจศาลที่ฟ้องคดี

สัญญาจ้างแรงงาน

- รัฐผู้จ้าง และลูกจ้างตกลงกันเป็นอย่างอื่น เป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้เป็นไปตามนโยบายสาธารณะของศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีตามเหตุผลแห่งคดี

ความคุ้มกันของตัวแทนของรัฐ

ประเด็นศึกษา

- ความหมาย
- กระบวนการ
- ระยะเวลาได้รับความคุ้มกัน
- เอกสิทธิ์/ ความคุ้มกัน/ ความล่วงละเมิดมิได้

เอกสิทธิ์ [Privilege]

- สิทธิพิเศษที่ให้แก่บุคคลโดยเฉพาะ สิทธิพิเศษของเฉพาะบุคคลบางคนหรือบางกลุ่ม ที่กฎหมายให้หรือรับรองนอกเหนือไปจากบุคคลโดยทั่วไป
- *law relating to a specific individual—is a special entitlement or immunity granted by a government or other authority to a restricted group, either by birth or on a conditional basis. Available from <http://en.wikipedia.org/wiki/Privilege> [online 8 Sep 08]*

ความล່วงละเมิดมิได้

- ความล่งละเมิดมิได้ในบุคคล
- ความล่งละเมิดมิได้ในสถานที่

ความล่งละเมิดมิได้

- Vienna Convention on Diplomatic Relations 1961, Art 29
- The person of a diplomatic agent shall be inviolable. He shall not be liable to any form of arrest or detention. The receiving State shall treat him with due respect and shall take all appropriate steps to prevent any attack on his person, freedom or dignity.

ความล่งละเมิดมิได้

- ตัวบุคคลของตัวแทนทางทูตจะถูกละเมิดมิได้ ตัวแทนทางทูตจะไม่ถูกจับกุมหรือกักขังในรูปใด รัฐผู้รับจะปฏิบัติต่อตัวแทนทางทูตด้วยความเคารพตามสมควร และจะดำเนินการที่เหมาะสมทั้งหมดที่จะป้องกันการประทุษร้ายใด ๆ ต่อตัวบุคคลเสรีภาพหรือเกียรติของตัวแทนทางทูต

กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

- Vienna Convention on Diplomatic Relations 1961
- Vienna Convention on *Consular* Relations 1963

กฎหมายภายในที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางทูต พ.ศ. 2527
- พระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางกงสุล พ.ศ. 2541

Player

- รัฐผู้ส่ง the sending State
- รัฐผู้รับ the receiving State
- รัฐที่สาม third party State

- ตัวแทนของรัฐจากองค์กรภายใน
- ตัวแทนทางการทูต
- กองสูล
- คณะผู้แทนเฉพาะกิจ

ตัวแทนของรัฐจากองค์กรภายใน

- ประมุขของรัฐ
 - ประมุขของฝ่ายบริหาร
 - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ/
และรัฐมนตรีกระทรวงอื่นๆ ที่ต้องดำเนิน
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
- ได้รับความคุ้มครอง
ตามจารีตประเพณี
ระหว่างประเทศ

ตัวแทนทางการทูต /บุคคลในคณะผู้แทน ทางการทูต

- หัวหน้าคณะผู้แทนทางทูต
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายทูต
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ/ วิชาการ
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการ
- คนรับใช้ส่วนตัว
- คนในครอบครัว

การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต

- The establishment of diplomatic relations between States, and of permanent diplomatic missions ***takes place by mutual consent.*** [Article 2]
- 1.The sending State must make certain that the agreement of the receiving State has been given for the person it proposes to accredit as head of the mission to that State. [Article 4.1]

Head of the mission หัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูต

- เอกอัครราชทูต /เอกอัครสมณ
Ambassador/ Nuncio
- รัฐทูต / อัครราชทูต / อัครสมณทูต
**Envoy / Minister
/Internuncio**
- อุปทูต **Chargé d' Affaires**

การเข้าสู่ตำแหน่ง

- เริ่มต้นเมื่อเสนออักษรสาส์นตราตั้งหรือบอกกล่าวการมาถึงของตน และได้เสนอสำเนาของอักษรสาส์นตราตั้งของตนต่อกระทรวงการต่างประเทศของรัฐผู้รับ

ขั้นตอนการเข้าสู่ตำแหน่ง

- การขอความเห็นชอบ
- การถวาย/ เสนอสาส์นตราตั้ง (Credentials/ Letter de Cabinet)
- ได้รับการถือว่าเป็นหัวหน้าคณะ

การได้ออกสิทธิ์และความคุ้มกัน

- กรณีแต่งตั้งบุคคลที่อยู่ภายนอกดินแดน
 - ได้เมื่อเข้ามาในดินแดนของรัฐผู้รับ
- กรณีแต่งตั้งบุคคลในดินแดน
- ได้ออกสิทธิ์และความคุ้มกันเมื่อได้แจ้งการได้รับตำแหน่งไปยังกระทรวงการต่างประเทศ

การสิ้นสุดการดำรงตำแหน่ง

- สิ้นสุดเมื่อ
 - มีสาเหตุจากรัฐผู้ส่ง,
 - สาเหตุจากรัฐผู้รับ,
 - สาเหตุอื่น

การสิ้นสุดการได้ออกสิทธิ์และความคุ้มกัน

- ตาย
- ออกไปจากรัฐผู้รับ
- สิ้นระยะเวลาอันควรที่จะออกจากรัฐผู้รับ

การสละความคุ้มกันทางการทูต

- โดยรัฐผู้ส่งแสดงเจตนาโดยชัดแจ้ง
- การสละความคุ้มกันจากการดำเนินคดีในศาลโดยตัวแทนทางทูตทำการสละความคุ้มกันนั้น โดยการเข้าฟ้องคดีในศาล

แนวคิดในการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน

- แนวคิดว่าด้วยตัวแทนของผู้แทนทางการทูต
- แนวคิดว่าด้วย สิทธิสภาพนอกอาณาเขต
- แนวคิดว่าด้วยประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และถ้อยทีถ้อยอาศัย

เอกสิทธิ์ / ความคุ้มกัน

- เอกสิทธิ์เกี่ยวกับภาษี
- เสรีภาพในการสื่อสาร
- ความละเมิดมิได้ในตัวบุคคล
- ความคุ้มกันด้านสถานที่
- ความคุ้มกันทางศาล

กงสุล Consular

- หัวหน้าคณะกงสุล
Head of the Consular Post
 - กงสุลอาชีพ Consules missi
 - กงสุลกิตติมศักดิ์ Consules electi
- บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายกงสุล

บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายกงสุล

- พนักงานฝ่ายกงสุล
- ลูกจ้างฝ่ายกงสุล
- บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการ

การแต่งตั้ง / เข้าสู่ตำแหน่ง

- *Heads of consular posts are appointed by the sending State and are admitted to the exercise of their functions by the receiving State. [Art 10 (1)]*

ขั้นตอนการแต่งตั้ง หัวหน้าสถานที่ทำการกงสุล

- ขอความเห็นชอบ
- รัฐผู้ส่งออกสัญญาบัตรตราตั้ง
- รัฐผู้รับออกอนุวัติบัตร

การได้เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน

- กรณีแต่งตั้งบุคคลที่อยู่ภายนอกดินแดน
 - ได้เมื่อเข้ามาในดินแดนของรัฐผู้รับ
- กรณีแต่งตั้งบุคคลในดินแดน
- ได้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันเมื่อได้เข้าสู่ตำแหน่ง

การสิ้นสุดการดำรงตำแหน่ง

- รัฐผู้ส่งบอกไปยังรัฐผู้รับว่าหน้าที่ของบุคคลดังกล่าวสิ้นสุดลงแล้ว
- รัฐผู้รับเพิกถอนอนุวัติบัตร
- รัฐผู้รับแจ้งรัฐผู้ส่งว่า รัฐผู้รับเลิกถือว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายกงสุล
- ถูกรัฐผู้รับประกาศเป็น *Persona non Grata*

การสละความคุ้มกัน

- โดยรัฐผู้ส่งแสดงเจตนาโดยชัดแจ้ง
- การสละความคุ้มกันจากการดำเนินคดีในศาลโดยตัวแทนทางทูตทำการสละความคุ้มกันนั้น โดยการเข้าฟ้องคดีในศาล

เอกสิทธิ์ / ความคุ้มกัน

- เอกสิทธิ์เกี่ยวกับภาษี
- เสรีภาพในการสื่อสาร
- ความละเมิดมิได้ในตัวบุคคล
- ความคุ้มกันด้านสถานที่
- ความคุ้มกันทางศาล

เอกสิทธิ์/ความคุ้มกันด้านสถานที่

- ความละเมิดมิได้ในสถานที่ทางกงสุล
- ความละเมิดมิได้ในเอกสารทางกงสุล
- การยกเว้นภาษีอากรสถานที่ทางกงสุล
- เสรีภาพในการสื่อสาร

เอกสิทธิ์/ความคุ้มกันในตัวบุคคล

- ความล่วงละเมิดมิได้ในตัวบุคคลของพนักงานฝ่ายกงสุล
- ความคุ้มกันจากการพิจารณาคดี
- เอกสิทธิ์เกี่ยวกับภาษีอากรและภาษีศุลกากร

คณะผู้แทนพิเศษ

ปกติ หัวหน้าคณะผู้แทนพิเศษและสมาชิกเจ้าหน้าที่การทูต จะได้รับ

- ได้รับความละเมิดมิได้ในรัฐผู้รับ และ
- ความคุ้มกันจากเขตอำนาจอาญาของรัฐผู้รับ
- ความคุ้มกันจากเขตอำนาจแพ่งและปกครอง

ผู้แทนของรัฐประจำองค์การระหว่างประเทศ

- ความคุ้มกันจากการจับกุม หรือคุมขัง หรือ การยึดสัมภาระส่วนบุคคล และความคุ้มกันจากการดำเนินคดีทางกฎหมายทุกประเภทในส่วนที่เกี่ยวกับชื่อคำที่ผู้แทนดังกล่าวได้พูด หรือเขียนตลอดทั้งการกระทำทั้งปวงในฐานะผู้แทนของรัฐ
- ความละเมิดมิได้ต่อกระต่ายเอกสาร และเอกสาร
- ความคุ้มกันและความสะดวกเกี่ยวกับสัมภาระส่วนบุคคลเช่นเดียวกับที่รัฐให้กับตัวแทนทางการทูต
- เอกสิทธิ์ และความคุ้มกันเช่นเดียวกับตัวแทนทางการทูต ครบเท่าที่ไม่ขัดต่อความคุ้มกันข้างต้น
- ไม่ได้รับยกเว้นภาษีศุลกากร ภาษีสรรพากร หรือภาษีการค้า สำหรับสิ่งของที่ไม่ได้นำมาในฐานะส่วนตัว